

УДК:338.48(4-012.1)

Шпарага Тетяна Іліодорівна,
кандидат географічних наук, доцент

Козлик Оксана Миколаївна

Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
e-mail: tatiana.shparaga@gmail.com

Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
e-mail: kind.fairy@bigmir.net

ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ НОРВЕГІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ РИБОЛОВНОГО ТУРИЗМУ У БАКОТСЬКІЙ ЗАТОЦІ Р. ДНІСТЕР

Мета публікації полягає у вивченні досвіду Норвегії з організації риболовного туризму, дослідженні перспектив розвитку риболовного туризму в Україні та обґрунтуванні доцільності розвитку цього виду туризму в Бакотській затоці р. Дністер (Хмельницька область).

Методика. Для досягнення поставленої мети використано методи наукового узагальнення, аналогії, аналізу та синтезу, порівняльно-географічний, вивчення ключових об'єктів, спостереження.

Результати. Обґрунтовано можливості та перспективи розвитку риболовного туризму в Бакотській затоці р. Дністер на основі використання досвіду Королівства Норвегія. Досліджено ресурси для розвитку риболовного туризму дестинації, встановлено їх сучасне використання, визначено стан риболовного туризму та проблеми, що лімітують його розвиток. Окреслено можливості запозичення досвіду Норвегії в організації риболовного туризму. Запропоновано варіант сегментації ринку послуг риболовного туризму за географічною, соціо-демографічною й психографічною ознаками. Запропоновано заходи, що сприятимуть розвитку риболовного туризму в Україні і, зокрема, у Бакотській затоці.

Наукова новизна. Наукові дослідження, присвячені вивченню зарубіжного досвіду для організації риболовного туризму в Україні проводяться вперше. Аналіз досвіду Королівства Норвегії для розвитку риболовного туризму в Україні та, зокрема, в Бакотській затоці р. Дністер вирізняється науковою новизною та актуальністю і не має аналогів серед вітчизняних та зарубіжних наукових публікацій.

Практична значимість. Матеріали дослідження можуть бути використані органами місцевого самоврядування Хмельницької області, керівництвом Національного природного парку «Подільські Товтри», підприємцями з метою розвитку риболовного туризму в Бакотській затоці.

Ключові слова: риболовний туризм, Бакотська затока, НПП «Подільські Товтри», досвід Норвегії.

УДК:338.48(4-012.1)

Шпарага Татьяна Илиодоровна,
кандидат географических наук,
доцент

Козлык Оксана Николаевна

Киевский национальный университет
имени Тараса Шевченко, г. Киев,
Украина, e-mail: tatiana.shparaga@gmail.com

Киевский национальный университет
имени Тараса Шевченко, г. Киев, Украина, e-
mail: kind.fairy@bigmir.net

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОПЫТА НОРВЕГИИ ДЛЯ РАЗВИТИЯ РЫБОЛОВНОГО ТУРИЗМА В БАКОТСКОМ ЗАЛИВЕ Р. ДНЕСТР

Целью публикации является изучение опыта Норвегии в организации рыболовного туризма, исследование перспектив развития рыболовного туризма в Украине и обоснование целесообразности развития этого вида туризма в Бакотском заливе р. Днестр (Хмельницкая область).

Методика. Для достижения поставленной цели использованы методы научного обобщения, аналогии, анализа и синтеза, сравнительно-географический метод, изучение ключевых объектов, наблюдения.

Результаты. Обоснованы возможности и перспективы развития рыболовного туризма в Бакотском заливе р. Днестр на основе использования опыта Королевства Норвегия. Исследованы ресурсы для развития рыболовного туризма дестинации, раскрыты особенности их современного использования, освещено текущее состояние рыболовного туризма и проблемы, лимитирующих его развитие. Определены возможности использования опыта Норвегии в организации рыболовного туризма. Предложен вариант сегментации рынка услуг рыболовного туризма по географическому, социально-демографическому и психографическому признакам. Предложены мероприятия, способствующие развитию рыболовного туризма в Украине и, в частности, в Бакотском заливе.

Научная новизна. Научные исследования, посвященные изучению зарубежного опыта для организации рыболовного туризма в Украине, проводятся впервые. Анализ опыта Королевства Норвегия для развития рыболовного туризма в Украине и, в частности, в Бакотском заливе р. Днестр отличается научной новизной и актуальностью, и не имеет аналогов среди отечественных и зарубежных научных публикаций.

Практическая значимость. Материалы исследования могут быть использованы органами местного самоуправления Хмельницкой области, руководством Национального природного парка «Подольские Товтры», предпринимателями с целью развития рыболовного туризма в Бакотском заливе.

Ключевые слова: рыболовный туризм, Бакотский залив, НПП «Подольские Товтры», опыт Норвегии.

UDC 338.48(4-012.1)

Shparaga Tetiana Iliodorivna,
Candidate of Geography Sciences,
Associate Professor

Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Kyiv, Ukraine, e-mail: tatiana.shparaga@gmail.com

Kozlyk Oksana Mikolaivna

Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Kyiv, Ukraine, e-mail: kind.fairy@bigmir.net

IMPLEMENTATION OF NORWEGIAN EXPERIENCE FOR DEVELOPMENT OF FISHING TOURISM IN BAKOTA BAY OF DNIESTER RIVER

Aim. The aim of the publication consists in investigation of Norwegian experience in development of fishing tourism, in forecasting of future fishing tourism development in Ukraine as well as in substantiation of rational fishing tourism development in Bakota Bay of Dniester river (Khmelnysky region).

Methods. Methods of scientific generalizations, analogies, analysis and synthesis, comparative-geographic analysis, the study of the key objects as well as method of observation were used to achieve the aim of this publication.

Results. The opportunities and prospect development of fishing tourism in Bakota Bay of Dniester river based on Norwegian experience are disclosed. The resources of fishing tourism destinations' development are investigated. The modern usage of above mentioned

resources is determined. The current state of fishing tourism as well as different restrictions of its development is explored. The possibilities of Norwegian experience usage in Ukrainian fishing tourism development are highlighted. The different approaches to market segmentation of fishing tourism services based on geographical, socio-demographic as well as psychographic characteristics are proposed. The measures of fishing tourism development in Ukraine as well as in Bakota Bay of Dniester river are substantiated.

Scientific novelty. Scientific investigations devoted to foreign experience usage in fishing tourism development in Ukraine are pioneer conducted. The analysis of Norwegian experience in development of fishing tourism in Ukraine as well as in Bakota Bay of Dniester river is characterized by scientific novelty and urgency. This analysis has no analogues among native and foreign publications.

The practical significance. The received results can be used by local authorities of Khmelnytsky region, directors of the National Natural Park "Podilsky Tovtry" as well as by different businessmen for development of fishing tourism in Bakota Bay.

Key words: fishing tourism, Bakota Bay, National Environmental park "Podilsky Tovtry", Norwegian experience.

Вступ. Постановка проблеми. З кожним роком у світі зростає популярність «зеленого» туризму, риболовного туризму, рекреаційного рибальства, водних видів відпочинку. На шляху до євроінтеграції для України важливо перейняти досвід зарубіжних країн з організації цих різновидів туризму, зокрема риболовного. Аналіз нормативно-правових документів, що регламентують розвиток туризму в Україні, показав, що в них відсутні поняття й категорії, які визначають риболовний туризм. Проте фігурують терміни «любительська риболовля», «спортивне рибальство», тісно пов'язані із туристичною риболовлею. Попри відсутність усталеного термінологічного апарату, риболовний туризм в Україні набуває популярності, оскільки має значну ресурсну базу та давні традиції.

Оскільки у більшості розвинутих країн рекреаційне рибальство та рибальський туризм є високорентабельними галузями сфери туристичних і розважальних послуг, то серйозна наукова туризмознавча оцінка риболовлі в Україні, вивчення соціальних аспектів рибальства, пошук конкретних рекомендацій щодо організації та управління риболовним туризмом є нагально необхідними. А збалансований розвиток риболовного туризму разом із «зеленим» туризмом, у тому числі іноземним, може стати фактором економічного становлення України та зміцнення позицій держави на міжнародній арені.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні дослідження риболовного туризму в Україні належать Інституту риболовного господарства. Цією організацією здійснені дослідження різних аспектів рибної ловлі, вивчені певні регіони та осередки спортивної риболовлі, зібрана та упорядкована відповідна статистична інформація. Зокрема, рекреаційне рибальство в Україні детально розглянуте у працях О.М. Зоріна та Р.О. Новіцького. Дослідженню диверсифікації діяльності підприємств, які забезпечують розвиток риболовного туризму, розробці класифікаційної схеми риболовного туризму присвячений науковий доробок Я.А. Белоущенко. Проте, особливості та стан риболовного

туризму на рівні окремих DESTИНАЦІЙ вивчений недостатньо. Одне з перших досліджень стану водних ресурсів та перспектив розвитку туризму у затоці Бакота наведено у праці Л.Г. Любінської. Робіт, присвячених вивченню зарубіжного досвіду для організації риболовного туризму в конкретних DESTИНАЦІЯХ, проведено не було. А тому спроба аналізу досвіду Королівства Норвегії для розвитку риболовного туризму у Бакотській затоці р. Дністер видається актуальною і має конкретне практичне значення.

Формулювання цілей статті. Постановка завдання. Головною метою дослідження є обґрунтування на основі досвіду Королівства Норвегії можливостей та перспектив розвитку риболовного туризму в Бакотській затоці р. Дністер. Для досягнення мети слід вирішити ряд послідовних завдань: конкретизувати досвід Норвегії в організації риболовного туризму; дослідити наявні туристичні ресурси для розвитку риболовного туризму у затоці Бакота; визначити види сучасного використання ресурсів затоки; виявити стан розвитку риболовного туризму DESTИНАЦІЇ та проблеми, що лімітують його розвиток; окреслити можливості запозичення досвіду Норвегії в організації риболовного туризму затоки Бакота.

Виклад основного матеріалу. Риболовний туризм – це тимчасові подорожі на територію рибальських угідь з метою риболовлі, організовані спеціалізованими підприємствами, що забезпечують комплекс специфічних платних послуг або самоорганізовані виїзди [3]. Для детального аналізу проблем та пріоритетів розвитку риболовного туризму в Україні та, зокрема, у Бакотській затоці варто звернутись до досвіду його організації у Королівстві Норвегії. Норвегія має надзвичайно сприятливі умови для розведення риби, риболовлі, розвитку риболовного туризму. Вздовж її узбережжя протікає тепла океанічна течія Гольфстрім, клімат у регіоні м'який, в затоках і маленьких бухтах немає сильних вітрів і течій, а тому вилов риби можливий впродовж усього року [6]. Риболовля у цій країні є традиційним промислом і завдяки своїй універсальності та результативності приваблює значну кількість іноземних туристів.

Норвегія посідає перше місце в Європі за кількістю туристів, які відвідують країну з метою риболовлі. Це приблизно 700 тис. осіб на рік, що складає 28% від загальної кількості туристів. Для іноземних туристів риболовля в Норвегії є більш популярною, ніж велосипедний, розважальний, музейний туризм, які також приваблюють значну кількість громадян з інших держав. Головними країнами-постачальниками туристів є Німеччина, Велика Британія, Данія, Польща, Росія, Україна [7]. Це один із найдорожчих видів туризму, тому що окрім стандартного пакету послуг (переліт, трансфер, проживання, харчування, яке є самотійним в даному випадку), турист оплачує оренду катера (човна), риболовного приладдя, наживки, спеціального одягу, ліцензію на ведення риболовної діяльності, послуги досвідченого гйда тощо. Тому надходження від даного виду є значними.

Причиною успіху розвитку риболовного туризму є дієва держана політика. Держава виділяє кошти для просування туристичного продукту на ринку, створює умови для розвитку приватних баз, рибальських кают, кемпінгів. Велика підтримка забезпечується Міністерством рибальства та береговою адміністрацією Норвегії, яка займається організаційними питаннями вилову риби, підтримує стан водойм, розробляє програми комплексного використання риболовних ресурсів. В Норвегії складена та введена в дію нормативно-правова база, яка дозволяє використовувати водні ресурси без нанесення шкоди довкіллю, контролювати популяцію видів риби та сезони лову, встановлювати права та обов'язки рибалок.

В усіх типах закладів розміщення країни проявляється практичність і простота норвежців. Однак найбільш зручними для туристів, що прибувають з метою риболовлі, вважаються кемпінги. В Норвегії існують спеціальні кемпінги для рибалок, в яких окрім звичних зручностей – будиночки з терасою, сауна, бочка з підігрівом по-норвезьки, пральня та ін., надаються додаткові зручності, необхідні рибалкам - морозильні камери, приміщення та обладнання для обробки риби, мангали та рибні копильні, магазин, де можна придбати приладдя й наживку [6]. Отже, наявні природні ресурси в поєднанні з дієвою туристичною політикою дали можливість Норвегії посісти лідируючі позиції у розвитку риболовного туризму, який приносить значний дохід та формує туристичний імідж країни.

Для України риболовний туризм може стати одним із перспективних напрямків туристичного розвитку. Вона має значну ресурсну базу, що робить її конкурентоспроможною на міжнародному ринку. Водойми України населяють понад 220 видів риби, із них прісноводних – близько 70 видів. Об'єктами аматорського та спортивного рибальства є понад 80 видів риби. Розмірно-вагові характеристики 5 із 13 найпопулярніших трофейних видів риби (карась сріблястий, плоскирка звичайна, білізна звичайна, товстолобик й головень звичайний) в Україні більші, ніж у таких країнах Європи як Швеція, Норвегія, Німеччина [3].

Риболовля в Україні — один з найпопулярніших видів дозвілля. Згідно з результатами досліджень «Тейлор Нельсон Софрез Україна», в країні нараховується понад 3,3 млн. рибалок. Серед любителів порибалити 76,9 % — чоловіки і 23,1 % — жінки [1]. Федерація риболовного спорту в Україні сприяє розвитку спортивної та аматорської рибної ловлі, а також популяризації спортивного і аматорського лову риби, шляхом залучення широких мас риболовів. Любительське рибальство – потужний фактор впливу на природне середовище та водні біоресурси, значний чинник фізичного оздоровлення людей, тому займає важливе місце в сільському туризмі у поєднанні з водним туризмом, велосипедним, кінним та ін.

Статтею 27 Закону України «Про тваринний світ» передбачено, що «У порядку загального використання об'єктів тваринного світу громадянам у випадках, передбачених законодавством, дозволяється безоплатне любительське і спортивне рибальство для особистого споживання (без

права реалізації) у визначених відповідно до законодавства водних об'єктах загального користування у межах встановлених законодавством обсягів безоплатного вилову і за умови додержання встановлених правил рибальства і водокористування». В інших випадках любительське і спортивне рибальство здійснюються на правах спеціального використання об'єктів тваринного світу в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України відповідно до цього та інших законів [2].

Наказом Держкомрибгоспу України затверджено «Правила любительського і спортивного рибальства», які регламентують норми лову (добування) риби, визначають заборонені для риболовлі місця, часові обмеження заборони лову (добування) водних живих ресурсів, мінімальний розмір риб та інших водних живих ресурсів, умови проведення спортивних змагань з рибальства і підводного полювання, райони дії риболовних змагань, дозволені та заборонені знаряддя і способи лову та інше.

Дія зазначених правил поширюється на всі водні об'єкти України (за винятком водойм, які знаходяться на території природно-заповідного фонду, риборозплідних господарств, водойм, які мають обмеження щодо їх спеціального використання (питні, технічні тощо), штучно створених ізольованих водойм або їх ділянок, на яких лов (добування) водних живих ресурсів заборонений).

Правила любительського і спортивного рибальства регулюють вилов риби на водоймах таких умовних регіонів: Чорноморському, Азовському, внутрішніх водоймах.

До Чорноморського регіону належать: Чорне море в межах територіальних вод із затоками, бухтами, лиманами; ріки, які впадають у Чорне море з їх системами (озерами, затоками, каналами, протоками, водосховищами, що мають постійну або тимчасову сполученість з рікою, плавнями та тимчасовими водними об'єктами, а також з усіма притоками у межах поширення максимальних паводків ріки), в таких межах: р. Дніпро - від місця впадіння у Дніпровський лиман до греблі Каховської ГЕС з притокою Інгулець від гирла Інгульця до с. Велика Олександрівка; р. Південний Буг - від місця впадіння у Бузький лиман до с. Голоскове Миколаївської області включно; р. Інгул - від гирла до с. Чернишівка Миколаївської області включно; р. Дністер з рукавом Турунчук, а також Кучурганське водосховище - в межах Одеської області; р. Дунай, включаючи озеро Сасик і Стенсівсько-Жебріяньські плавні; усі внутрішні водойми Автономної республіки Крим; інші внутрішні водойми в межах Одеської, Миколаївської та Херсонської областей.

До Азовського регіону належать: Азовське море, Керченська протока, Сиваш та інші затоки, бухти і лимани; річки, які впадають в Азовське море, з їх системами в таких межах: р. Берда - до греблі Бердянського водосховища; р. Кальміус - до греблі Павлопольського водосховища; річки Великий і Малий Утлюк, включаючи обвідний канал, який з'єднує їх з морем; інші річки, які впадають в Азовське море на

території України від витoku до гирла. До регіону внутрішніх водойм належать: всі водойми України, за винятком водойм Чорноморського та Азовського басейну [5].

Отже в Україні існує значна кількість місць для розвитку риболовлі та створення риболовних туристичних кластерів, одним яких може стати Бакотська затока на р. Дністер Кам'янець-Подільського району Хмельницької області. Використання досвіду Норвегії з організації риболовного туризму дозволить перетворити цю місцевість на провідну дестинацію риболовного туризму в поєднанні з відпочинком та іншими видами туризму.

Бакотська затока знаходиться біля сіл Гораївка та Колодіївка. Мінімальна висота над рівнем моря – 114 м, середня – 117,5 м, максимальна – 121 м, площа - 1590 га [4]. Затока виникла після затоплення низовинної ділянки р. Дністер у процесі заповнення Дністровського водосховища. Розташована в каньйоні річки і репрезентує типові для басейну верхнього Дністра природні комплекси рослинного і тваринного світу. Вона відіграє важливу роль у збереженні ряду рідкісних у Європі та Україні видів птахів. Збереження природних цінностей угіддя забезпечується його входженням до складу Національного природного парку (НПП) «Подільські Товтри».

Найбільш поширеними видами риб в затоці є: щука, карась та короп, окунь, судак звичайний, йорж звичайний, плітка, ялець звичайний, головень звичайний, краснопірка, пічкур звичайний, плоскирка звичайна, в'юн звичайний, верховодка звичайна, лящ, марена звичайна, бичок-кругляк. У водах нерестяться та нагулюють вагу види, що охороняються законом - вирезуб, вівсянка, бистрянкa звичайна, підуст, гірчак, сом, чоп великий, бичок-бабка [4].

На березі затоки знаходиться Бакотський скельний монастир, заснований монахами у IX ст. у вапняковій скелі. Згадка про монастир в литовсько-руському літописі датується XIV ст., дослідники не заперечують, що виникнення печери можна віднести ще до періоду появи в цих місцях перших християн. В епоху Київської Русі, за великокняжої доби, монастир вже існував. Про це свідчать знахідки давньоруської зброї, речей церковного ужитку. Сучасний майданчик монастиря має розмір 40x10 м; печери заглиблені в товщу гори ще на 7-9 м; загальна площа пам'ятки близько 760 м². Це найбільший і найкраще збережений серед усіх печерних монастирів Подністров'я, яких нараховують до двадцяти. Бакотський монастир — найдавніша пам'ятка культових підземних споруд і поширення православ'я на Поділлі.

Монастир може стати додатковою атракцією на території затоки, що дає можливість комбінування риболовного туризму з іншими видами туризму, зокрема, культурно-пізнавальним (не забуваймо, що Святі апостоли Андрій та Петро були рибалками). Оскільки риболовний туризм часто розглядається в розрізі сімейного відпочинку, то відвідування монастиря є популярним як серед рибалок, так і серед членів їх сімей.

Можливість комбінування інших видів відпочинку з риболовним туризмом збільшує попит на його послуги та створює такий туристичний продукт, що може привабити ширший спектр цільової аудиторії.

В районі Бакотської затоки відбувається активна рекреаційна діяльність: відпочинок у визначених місцях, рибальство і полювання, терміни та обсяги яких погоджуються з адміністрацією Національного природного парку «Подільські Товтри». Хмельницьким рибогосподарським об'єднанням здійснюється промисловий вилов риби (з 1 червня до початку льодоставу). На березі затоки розташовані два вагончики рибалок цього рибогосподарського підприємства. На прилеглих землях розвивається лісгосподарська і рекреаційна діяльність, аматорське та промислове рибальство у відведених місцях, господарська діяльність національного природного парку «Подільські Товтри» відповідно до типів сільськогосподарських угідь - пасовищ, сінокосів, ріллі, садів.

У верхів'ї затоки обладнані два місця для наметових таборів, зокрема для розташування літнього молодіжного табору. У наметових таборах впродовж року (переважно влітку) перебуває близько 6 тис. відпочивальників. Бакотський скельний монастир, що знаходиться на крутому березі затоки, щорічно відвідує до 5 тис. осіб. З початку червня та взимку дозволяється аматорське рибальство (взимку – підлідне). До Бакотської затоки підходить екологічна стежка протяжністю 4 км і туристичний маршрут завдовжки 8 км, якими співробітники НПП «Подільські Товтри» щороку проводять до 3 тис. відвідувачів [4].

Проте слід зазначити, що інфраструктура та туристичні послуги в Бакотській затоці не мають належного рівня, не відповідають міжнародним стандартам і не можуть бути конкурентоспроможними на міжнародному ринку. Для того, щоб ініціювати розвиток риболовного туризму міжнародного рівня потрібно вирішити ряд важливих завдань. Серед них доцільно виділити необхідність врегулювання риболовної діяльності на державному рівні, створення чітких норм такої діяльності та контроль за їх виконанням; покращення інфраструктури риболовного туризму; запровадження тарифікації користування риболовними ресурсами; розробку маркетингових механізмів підвищення ефективності риболовного туризму в регіоні; популяризацію риболовної діяльності в Бакотській затоці серед потенційних туристів.

З метою вирішення наявних проблем розвитку риболовного туризму в Бакотській затоці необхідно: реорганізувати державні норми регулювання аматорського та спортивного рибальства; встановити систему стягнень і штрафів для формування відповідальності рибалок (сувора заборона браконьєрства та лову сітками); визначити час рибальства залежно від денної активності малька; встановити обмеження щодо лову під час нересту; встановити обмеження щодо розміру, максимальної та сумарної ваги виловленої риби, яку рибалка може забрати з водойми; створити комфортну інфраструктуру для аматорського та спортивного лову; провести ремонт шляхів сполучення, облаштувати місця для

паркування, кемпінги для проживання, створити умови зберігання улову та його обробки, надати можливості оренди човнів, знаряддя, одягу; здійснити організацію вивозу сміття та установку спеціальних баків; встановити тарифи на аматорську рибальську діяльність; для покращення обліку існуючих рибалок і виловленої ними риби, зобов'язати кожного, хто займається рибальством, вступити до професійних організацій чи асоціацій; організувати рекламу українського рекреаційного рибальства на професійному рівні (рибальські змагання, телепрограми, преса, міжнародні конференції тощо, за допомогою туристичних агенцій).

Щоб виконати усі зазначені вимоги потрібно зацікавити місцеві органи влади та приватних інвесторів в необхідності розвитку риболовного туризму в Бакотській затоці. Досвід норвежців показує, що для ефективного залучення державних органів влади потрібно розробити програму розвитку, яка включатиме в себе план реорганізації використання природних ресурсів з метою розвитку риболовлі без шкоди для природного середовища. Фінансування може здійснюватися як державними так і приватними організаціями.

Успішний досвід норвезьких маркетингових організацій у популяризації туризму показує, що розробка туристського продукту неможлива без проведення маркетингового дослідження ринку цих послуг на основі сегментації й виявлення специфічних вимог до продукту кожного сегменту ринку за географічною, соціо-демографічною й психографічною ознаками. На ринку послуг риболовецького туризму може бути виділено три сегменти:

- туристи та відпочивальники, що є місцевими жителями. Вони пред'являють попит на такі види послуг: прокат (оренда) плавзасобів, стоянка автотранспортних засобів, послуги інструктора з лову, за необхідності – прокат риболовецького спорядження. Засобів розміщення такі туристи не потребують;

- регіональні туристи, що мешкають у межах регіону, де розташовується туристична дестинація, і можуть прибути туди протягом 4-5 годин. Це групи однодумців або сім'ї, для яких риболовля є хобі, або окремі риболови-любители. Їм необхідні заклади розміщення з різним ступенем комфортності, харчування в багатоваріантному режимі;

- туристи, які долають тривалі відстані, потребують вищого рівня комфорту й сервісу, оформлення туристичного продукту у вигляді турів різної тривалості з чіткою програмою майбутнього відпочинку.

Для кожного сегменту потрібно підібрати певний набір туристських послуг. Невід'ємною частиною маркетингової діяльності є також стимулювання попиту й збуту. На ринку послуг риболовецького туризму, разом із загальновідомими можуть бути використані й специфічні засоби маркетингової комунікації: клубні заходи мисливсько-риболовецьких об'єднань, різні чемпіонати й змагання з рибного лову, спеціалізовані національні виставки, публікації в спеціальних виданнях, присвячені рибному лову. Стимулювання збуту послуг риболовецького туризму може

здійснюватися у вигляді пробних турів, застосування дисконтних систем, використання різних знижок, подарунків за перемогу в змаганнях з рибного лову у вигляді путівок, купонів на наступний сезон, поєднання риболовного туризму з іншими видами туристичної діяльності.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Україна має сприятливі природні умови та ресурси для розвитку риболовного туризму. Одне з пріоритетних місць серед них займає Бакотська затока р. Дністер у Хмельницькій області. М'який клімат, вигідне географічне положення, багатий водний світ, наявність історичних пам'яток робить Бакоту привабливою для туристів-риболовів з України та відкриває перспективи розвитку для міжнародного туризму. Серед проблем розвитку риболовного туризму DESTINATION слід зазначити відсутність належної інфраструктури диференційованої щодо цільових аудиторій туристів, науково обґрунтованого моніторингу вилову риби за різними сезонами риболовлі, недостатню фінансову підтримку для створення і популяризації продукту на туристичному ринку, відсутність ефективних маркетингових програм для розвитку конкурентоспроможного риболовного туризму. З метою розвитку риболовного туризму на Бакоті слід здійснити наступні заходи: удосконалити нормативно-правову базу та оптимізувати політику державних установ щодо фінансування та підтримки програм розвитку риболовного туризму, провести організацію інфраструктури для туристів-рибалок, дослідити маркетингові аспекти формування риболовного туризму в регіоні та провести сегментацію ринку послуг риболовецького туризму. Завдяки використанню досвіду Норвегії в організації, просуванні риболовлі як виду туризму, Україна зможе пропонувати особливий, конкурентоспроможний, якісний туристичний продукт на міжнародному ринку.

Список використаних джерел:

1. Белоущенко Я. А. Диверсифікація діяльності підприємств, які забезпечують розвиток риболовецького туризму / Я. А. Белоущенко. // Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського, 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://science.crimea.edu/sovet/belouschenko.pdf>
2. Закон України «Про тваринний світ». – Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 14, ст. 97. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2894-14/print1227536783109122>
3. Зоріна О.М. Рекреаційне рибальство в Україні як фактор інтенсифікації «зеленого» туризму. / М. О. Зоріна, Р. О. Новіцький // Біорізноманіття та роль тварин в екосистемах: Матеріали VII Міжнародної наукової конференції. – Дніпропетровськ: Адверта, 2013. – С. 107-108. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zoology.dp.ua/z13_054.html
4. Любінська Л.Г. Бакотська затока. / Л.Г. Любінська // Національний природний парк «Подільські Товтри». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://wetlands.biomon.org/wp-content/uploads/2010/11/23_Bakota.pdf
5. Наказ «Про затвердження Правил любительського і спортивного рибальства та Інструкції про порядок обчислення та внесення платежів за спеціальне використання водних живих ресурсів при здійсненні любительського і спортивного рибальства». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0269-99/print1227641828892491>

- 6.Рыбалка в Норвегии // Gateway to the Norwegian export market. – 2011. -[Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.visitnorway.com/ru/what-to-do/active-holiday/fishing-in-norway/>
- 7.The complete statistical database // European Commission. – 2011. - [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/tourism/data/database>

Список использованных источников:

- 1.Белоущенко Я. А. Диверсификация деятельности предприятий, обеспечивающих развитие рыболовного туризма / Я. А. Белоущенко. // Таврический национальный университет им. В.И. Вернадского, 2010. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://science.crimea.edu/sovet/belouschenko.pdf>
- 2.Закон Украины «О животном мире». – Ведомости Верховного Совета Украины (ВВР), 2002, N 14, ст. 97. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2894-14/print1227536783109122>
- 3.Зорина О.М. Рекреационное рыболовство в Украине как фактор интенсификации «зеленого» туризма. / Н. А. Зорина, Р. А. Новицкий // Биоразнообразие и роль животных в экосистемах: Материалы VII Международной научной конференции. - Днепропетровск: Адверта, 2013. – С. 107-108. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.zoology.dp.ua/z13_054.html
- 4.Любинская Л.Г. Бакотский залив. / Л. Г. Любинская // Национальный природный парк «Подольские Товтры». - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://wetlands.biomon.org/wp-content/uploads/2010/11/23_Bakota.pdf
- 5.Указ «Об утверждении Правил любительского и спортивного рыболовства и Инструкции о порядке исчисления и внесения платежей за специальное использование водных живых ресурсов при осуществлении любительского и спортивного рыболовства». - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0269-99/print1227641828892491>
- 6.Рыбалка в Норвегии // Gateway to the Norwegian export market. – 2011. -[Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.visitnorway.com/ru/what-to-do/active-holiday/fishing-in-norway/>
- 7.The complete statistical database // European Commission. – 2011. -[Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/tourism/data/database>

References:

- 1.Belouschenko Y.A. Diversification of enterprises, ensuring the development of fishing tourism / Y.A. Belouschenko. // Tavriya V.I. Vernadsky National University, 2010. - [Electronic resource]. - Access: <http://science.crimea.edu/sovet/belouschenko.pdf>
- 2.Ukrainian Law "On the Animal World". – Supreme Council of Ukraine (VVR), 2002, N 14, Article 97. [Electronic resource]. – Access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2894-14/print1227536783109122>
- 3.Zorina O. M., Recreational fishing in Ukraine as a factor of "green" tourism intensification / O.M. Zorina, R.O. Nowicki // Biodiversity and role of animals in ecosystems: Proceedings of the VII International Conference. – Dnepropetrovsk: Adverta, 2013. – P. 107-108. – [Electronic resource]. - Access: http://www.zoology.dp.ua/z13_054.html
- 4.Lyubinska L.H. Bakota Bay. / L.H. Lyubinska // National Park "Podolski Tovtry". - [Electronic resource]. – Access: http://wetlands.biomon.org/wp-content/uploads/2010/11/23_Bakota.pdf
- 5.Edict "On approval of the rules of amateur and sport fishing and instruction on calculation and payments for the special use of water resources in the implementation of amateur and sport fishing". - [Electronic resource]. - Access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0269-99/print1227641828892491>
- 6.Fishing in Norway // Gateway to the Norwegian export market. – 2011. -[Electronic resource] – Access: <http://www.visitnorway.com/ru/what-to-do/active-holiday/fishing-in-norway/>
- 7.The complete statistical database // European Commission. - 2011. - [Electronic resource] - Access: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/tourism/data/database>